

STRUČNÝ KOMENTÁŘ

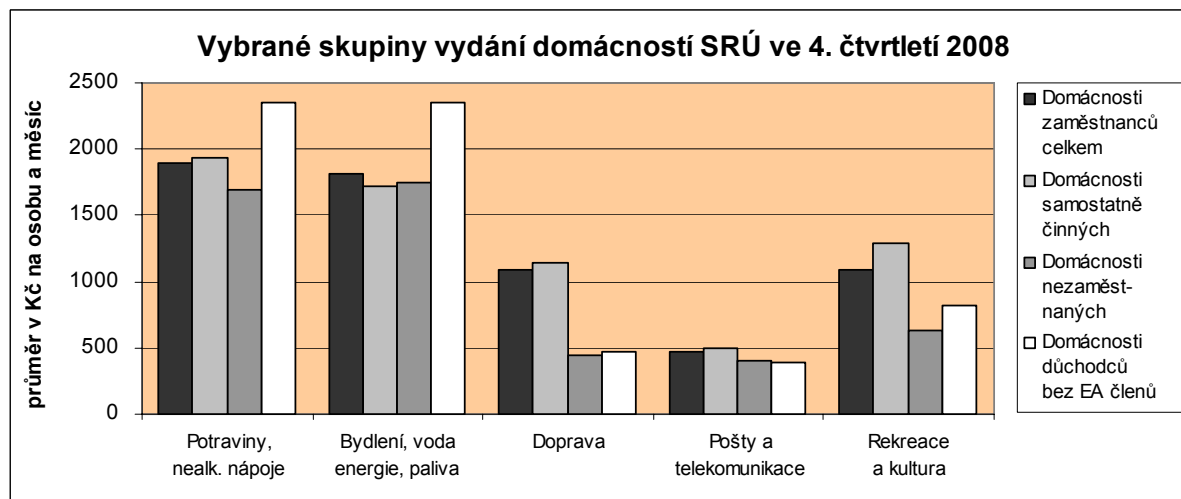
Od roku 2006 došlo v šetření statistiky rodinných účtů ke změnám v metodice zjišťování i v systému výběru domácností do zpravodajského souboru, jak je stručně uvedeno v metodických vysvětlivkách. Ačkoliv se složení souboru přiblížilo skutečnému zastoupení domácností v populaci, jeho změny měly za následek přesuny ve struktuře vydání, což do jisté míry komplikuje porovnání se staršími výsledky do roku 2005.

Čisté peněžní příjmy na osobu dosáhly ve 4. čtvrtletí 2008 u domácností zpravodajského souboru SRÚ průměrné měsíční částky 12 063 Kč. Tuto částku tvořily z 56,5 % příjmy ze závislé činnosti, 9,8 % příjmy z podnikání, 26 % sociální příjmy a ze 7,7 % příjmy ostatní.

Čistá peněžní vydání domácností dosáhla ve 4. čtvrtletí průměrné hodnoty 10 940 Kč na osobu a měsíc. Proti loňskému čtvrtletí nominálně vzrostla o 1,2 %; v reálném vyjádření (po zohlednění indexu spotřebitelských cen 104,7) však poklesla o více než 3 %.

Nominální růst čistých peněžních vydání ovlivnila vyšší hodnota **spotřebních vydání**, která se oproti stejnému čtvrtletí předchozího roku zvýšila nominálně o 6,8 %, což v reálném vyjádření představovalo růst pouze o 2 %. **Vydání neklasifikovaná jako spotřební**, která zahrnují především investiční vydání, naopak nominálně poklesla o více než 30 %; to ovlivnil především fakt, že domácnosti zredukovaly své investice do pořízení či rekonstrukce bydlení v průměru takřka na polovinu.

Z hlediska jednotlivých **skupin domácností** došlo oproti 4. čtvrtletí roku 2007 ke zvýšení spotřebních vydání vesměs u všech typů sledovaných domácností. Nejvýraznější růst byl zaznamenán u domácností samostatně činných (o 9,4 % nominálně resp. 5,2 % reálně) a u domácností důchodců bez ekonomicky aktivních členů (o 8,5 resp. 1,8 %). Mimořádná vydání některých domácností v souboru SRÚ zapříčinila ve skupině nezaměstnaných, podobně jako v předchozích čtvrtletích roku 2008, vysoké nominální i reálné tempo růstu spotřebních vydání. U rodin s dětmi a s minimálními příjmy se spotřební vydání sice nominálně zvýšila o 4 %; vzhledem k výraznému zvýšení cen to však reálně (jako u jediné skupiny domácností) představovalo pokles o necelá dvě procenta.

V posledním čtvrtletí roku 2008 se stejně jako v předchozích čtvrtletích nominálně zvýšily výdaje ve všech **skupinách spotřebních vydání**. Nejdynamičtěji vzrostla vydání za dopravu – nominální růst 16,2 % představoval díky poklesu cen dokonce reálné zvýšení o 22,7 %; to bylo ovlivněno tím, že domácnosti v tomto období kupovaly ve větší míře nové osobní automobily. Zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví mělo opět dopad na vydání za zdraví, která se nominálně zvýšila o 15,7 %; růst však byl ve srovnání s ostatními čtvrtletími roku 2008 nejpomalejší. V důsledku růstu cenové hladiny se stejně jako ve druhém a třetím čtvrtletí výrazně zvýšila vydání za bydlení vč. energií, a to o 8,9 %. Zohledníme-li indexy

spotřebitelských cen, reálně poklesla vydání ve skupinách alkoholické nápoje a tabák, bydlení vč. energií, zdraví a ostatní zboží a služby.

V **bilančních položkách** vklady domácností zpravodajského souboru průměrně převyšovaly vybrané úspory o 889 Kč. Opět jako v minulých obdobích nejvíce spořily domácnosti zaměstnanců bez dětí (vklady byly v průměru o 2 464 Kč měsíčně vyšší než vybrané úspory). Naopak své disponibilní příjmy si výběrem úspor doplňovaly domácnosti nezaměstnaných (286 Kč), důchodců bez EA členů (300 Kč) a rodiny s dětmi a s minimálními příjmy (1 114 Kč). Pokračoval trend patrný od počátku tohoto roku, tj. snížení objemu přijatých půjček – ve všech skupinách domácnosti průměrně splácely vyšší částky, než jaké si půjčily. Nejvyšší převahu splacených úvěrů nad přijatými půjčkami zaznamenaly domácnosti zaměstnanců bez dětí (o 263 Kč) a naopak nejnižší domácnosti zaměstnanců s dětmi (o 76 Kč). Jedinou výjimku tvořily rodiny s dětmi a s minimálními příjmy, kde přijaté půjčky převýšily splacené úvěry o 71 Kč.

V **předběžných údajích za celý rok 2008** dosáhly čisté peněžní příjmy domácností SRÚ průměrné měsíční částky 11 453 Kč na osobu. Čistá peněžní vydání oproti roku 2007 vzrostla o 3,2 % a dosáhla výše 10 336 Kč na osobu a měsíc. Spotřební vydání za domácnosti celkem nominálně vzrostla o 7,9 %, reálně (vzhledem k indexu spotřebitelských cen 106,3) o 1,5 %.

Nominálně domácnosti vynakládaly více svých prostředků za všechny skupiny spotřebních vydání. Nejvyšší tempo růstu bylo zaznamenáno u vydání za zdraví (o 29,7 %); to však bylo ovlivněno růstem cen v důsledku zmíněného zavedení regulačních poplatků ve zdravotnictví od ledna 2008 (v reálném vyjádření totiž vydání za zdraví poklesla o 1,3 %). Výrazněji vzrostla rovněž vydání za bydlení, k čemuž přispěl rovněž růst cen, neboť nominální zvýšení o 8,3 % představuje reálný pokles o 1,8 %. Vydání za dopravu vzrostla oproti roku 2007 nominálně i reálně o 10,9 resp. 8,4 %.

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ:

Tato publikace za 4. čtvrtletí 2008 je poslední čtvrtletní publikací o vydáních a spotřebě domácností statistiky rodinných účtů, která vychází v tištěné podobě. Výsledky za 1. čtvrtletí 2009 již budou zveřejněny pouze na webových stránkách ČSÚ (www.czso.cz), a to v kapitole 3 – Práce a sociální statistiky, v řadě 30 – Životní úroveň.

Nová forma tzv. datových výstupů bude na webových stránkách dostupná zdarma. Název zůstane nezměněn, číslo v novém kódu w-3005-09 také. Zveřejněné tabulky budou mít stejný rozsah a podobu, textová část nebude obsahovat tzv. stručný komentář, který byl až dosud součástí pravidelných čtvrtletních publikací.

Další informace o způsobu zveřejňování datových výstupů od 1. čtvrtletí 2009 či o dalších možnostech získání výsledků poskytuje Informační servis ČSÚ (e-mail: infoservis@czso.cz, tel: 27405 2304).